ฐานข้อมูลทางด้านการศึกษา

จีราพรรณ สวัสดิพงษ์*

ปัจจุบันการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลนับว่ามีประโยชน์ต่อผู้ใช้เป็นอย่างยิ่ง ช่วยให้ผู้ใช้ประหยัดเวลาในการค้นได้ข้อมูลรวดเร็วเมื่อเทียบกับการค้นข้อมูลด้วยมือ ข้อมูลที่ได้ทันสมัย เนื่องจากฐานข้อมูลมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ และผู้ใช้ยังสะดวกในการค้นไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปยังห้องสมุดต่าง ๆ เพื่อค้นหาข้อมูล ผู้ใช้เพียงค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยผ่านระบบการสื่อสารโทรคมนาคมเท่านั้น ก็สามารถทราบได้ว่าข้อมูลที่ต้องการมีหรือไม่และมีที่ห้องสมุดแห่งใด นอกจากนั้นการสืบค้นข้อมูลยังมีประสิทธิภาพสูง สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัดอยู่เพียงหัวเรื่องเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นเมื่อเทียบกับการใช้หนังสืออ้างอิงประเภทดรรชนีบรรณานุกรมหรือคู่มือช่วยค้นประเภทอื่น ๆ

ห้องสมุดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลระบบออนไลน์และฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ซึ่งฐานข้อมูลต่าง ๆ นั้นก็มีมากมายหลายสาขาด้วยกัน เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 4 สาขาใหญ่ คือ ฐานข้อมูลสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฐานข้อมูลสาขาสังคมศาสตร์ ฐานข้อมูลสาขามนุษยศาสตร์ และฐานข้อมูลทั่วไป ไม่เน้นหนักสาขาใดสาขาหนึ่ง และห้องสมุดใดจะให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลใดบ้างนั้น ก็ขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันนั้น ๆ สำหรับบทความนี้ผู้เขียนขอแนะนำฐานข้อมูลสาขาสังคมศาสตร์ โดยเน้นเฉพาะฐานข้อมูลทางด้านการศึกษาซึ่งผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านคงจะใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้ฐานข้อมูลทางด้านการศึกษาได้บ้างพอสมควร

The Educational Resources Information Center (ERIC)

ERIC เป็นฐานข้อมูลทางบรรณานุกรมแห่งชาติที่ครอบคลุมในสาขาการศึกษาซึ่งพัฒนาโดย The U. S. Department of Education ในปี ค.ศ. 1966 และมีศูนย์ข้อมูลเครือข่าย (Clearing Houses) ถึง 16 แห่งทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ฐานข้อมูล ERIC ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรม แหล่งอ้างอิง และสาระสังเขปบทความจากวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ปัจจุบัน ERIC มีข้อมูลกว่า 700,000 รายการ ซึ่งประกอบด้วยฐานข้อมูลย่อยหลาย ๆ ฐาน แต่ฐานข้อมูลที่สำคัญมี 2 ฐาน คือ Resources in Education (RIE) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารการประชุม เอกสารรายงานการสัมมนา หลักสูตร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนวัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกประเภท ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทุกระดับ และทุก

---

*บรรณารักษ์ 5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รูปแบบในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก สำหรับฐานข้อมูลที่สำคัญ อีกฐานหนึ่งก็คือ Current Index to Journals in Education (EIJE) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมดรรชนีบทความที่ลงพิมพ์ในวารสารสาขาการศึกษามากกว่า 775 ชื่อ ฐานข้อมูล ERIC ให้บริการทั้งในระบบการค้นแบบ Online และ In-house ปัจจุบันการให้บริการด้วยระบบ Online โดยผ่านบริษัทผู้ขายสารนิเทศคือ DIALOG Information Services, Inc. และ Maxwell Online, Inc.

AIM/ARM

เป็นฐานข้อมูลทางการศึกษา ดำเนินการโดย The Center for Vocational Education, The Ohio State Unversity, Columbus, OH. ในช่วงปี ค.ศ. 1967-1976 หลังจากนั้นคือในปี ค.ศ. 1977 เป็นต้นมา ได้นำมารวมกับฐานข้อมูล ERIC AIM/ARM เป็นฐานข้อมูลทางด้านอาชีวศึกษา การศึกษาทางด้านเทคนิคกำลังคนเศรษฐศาสตร์การจ้างงาน การฝึกอบรมอาชีพและการแนะแนวอาชีพ

A-V Online

เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมบรรณานุกรมของวัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกประเภท ได้แก่ ฟิล์มสตริป แผ่นโปร่งใส เทป วิดีโอ แผ่นเสียง ภาพยนต์ รูปภาพ สไลด์ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทางด้านการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยมและอุดมศึกษา ปัจจุบันประกอบด้วยข้อมูลกว่า 736,000 รายการ A-V Online ดำเนินการโดย National Information Center for Education Media, Access Innovation, Inc.

D & B Dun's Electronic Directory of Education

เป็นฐานข้อมูลนามานุกรมสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทุกระดับทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาโดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาทั้งที่อยู่ ชื่ออาจารย์ใหญ่ ครู ผู้บริหาร บรรณารักษ์และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเรียน การเป็นสมาชิก จำนวนผู้เรียน เป็นต้น ฐานข้อมูลนี้ดำเนินการโดย Dun's Maketing Services, Inc. ปัจจุบันมีข้อมูลกว่า 135,000 รายการ และมีการเพิ่มสารนิเทศใหม่ (Update) ทุก ๆ 6 เดือน

Exceptional Child Education Resources (ECER)

เป็นฐานข้อมูลที่ให้สารนิเทศเกี่ยวกับเด็กที่มีความเด่นหรือด้อยไปจากธรรมชาติโดยทั่วไป โดยรวบรวมจากหนังสือ บทความจากวารสาร คู่มือการสอนและรายงานการศึกษาวิจัย ปัจจุบันฐานข้อมูลนี้มีข้อมูลกว่า 65,000 รายการ และมีการเพิ่มสารนิเทศใหม่ทุกเดือน สารนิเทศกว่าครึ่งหนึ่งของฐานข้อมูลนี้ให้บริการโดยผ่านฐานข้อมูล ERIC ด้วย ฐานข้อมูล ECER นี้ ดำเนินการโดย The Council for Exceptional Children, Reston, Virginia ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1966-ปัจจุบัน

Dissertation Abstracts Online (DAO)

เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกทุกสาขาวิชา ในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ.1861 และมีบางส่วนประมาณ 1,000 รายการที่เป็นวิทยานิพนธ์ในประเทศแคนาดา ให้รายละเอียดทางบรรณานุกรมและสาระสังเขป ฐานข้อมูล DAO ดำเนินการโดย University Microfilms International ปัจจุบันมีสารนิเทศกว่า 956,000 รายการ และมีการเพิ่มสารนิเทศใหม่ทุกเดือน

PsycINFo

เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมสารนิเทศที่ครอบคลุมเนื้อหาทางด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ ทั้งในรูปของรายงานทางเทคนิควิชาการ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทวิจารณ์ทฤษฎีต่าง ๆ รายงานการประชุม รายงานการอภิปราย การศึกษาเฉพาะกรณี และบทความจากวารสารต่าง ๆ กว่า 1,300 ชื่อ ฐานข้อมูลนี้ดำเนินการโดย The American Psychological Association, Washington, D.C. ปัจจุบันมีสารนิเทศกว่า 645,000 รายการ เป็นสารนิเทศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 - ปัจจุบัน และมีการเพิ่มสารนิเทศใหม่ทุกเดือน

เอกสารอ้างอิง

พิมพา อินแบน. "ฐานข้อมูลทางสังคมศาสตร์." บรรณารักษศาสตร์ มช. 4, 3 (สิงหาคม 2529), 37-43.

Scott, R. Neil, and Edward M. Wolpert. "ERIC and Other Education Databases: An Overview for Users." Educational Technology (August 1990), 26-32.